

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 421/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Piatnikom, Karpatská 15, Poprad, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obdo 35/2020 z 26. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje toto rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec súdu na ďalšie konanie. Navrhuje tiež priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého rozhodnutia a ostatných príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v decembri 2013 domáhala od Banskobystrického samosprávneho kraja (ďalej len „pôvodný žalovaný“) zaplatenia sumy 29 928,39 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Po namietnutí nedostatku pasívnej legitímácie pôvodným žalovaným na základe uznesenia z 29. októbra 2015 vstúpila do konania na strane žalovaného Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“). Po čiastočnom späťvzati žaloby okresný

súd zastavil konanie proti pôvodnému žalovanému. Okresný súd rozsudkom č. k. 63 Cb 284/2013 z 5. októbra 2017 okrem iného žalobu zamietol s odôvodnením, že nárok je premlčaný. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 41 Cob 39/2018 z 31. júla 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) na odvolanie sťažovateľky rozsudok okresného súdu potvrdil, považujúc ho za vecne správny a stotožniac sa v celom rozsahu s jeho dôvodmi. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom č. k. 4 Obdo 35/2020 z 26. októbra 2021 dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu odôvodnené nesprávnym právnym posúdením podľa § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) zamietol.

3. Najvyšší súd z obsahu dovolania identifikoval dve právne otázky, ktoré podľa sťažovateľky dosiaľ neboli riešené. Pri prvej otázke, *„či sa 6 - mesačné obmedzenie spočívania premlčacej doby podľa § 19 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z., vzťahuje aj na situáciu, ak si poškodený svoju žiadosť o predbežné prerokovanie nároku uplatní včas u orgánu, ktorý nie je príslušný na prejednanie tohto nároku, avšak ktorý následne predmetnú žiadosť (nikdy) nepostúpi príslušnému orgánu v súlade s § 15 zákona, ale naopak žiadosťou zaobera, pričom až následne v priebehu súdneho konania namietne nedostatok pasívnej legitímácie“*, najvyšší súd zistil jej procesnú prípustnosť.

4. Podľa najvyššieho súdu bolo nesporné, že subjektívna trojročná premlčacia lehota začala sťažovateľke plynúť proti žalovanej 27. januára 2012, teda dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku najvyššieho súdu č. k. 9 So 28/2011 zo 14. decembra 2011, ktorým zrušil a vrátil rozhodnutie pôvodného žalovaného č. 2119/2010/ODDSV z 10. marca 2010 (o zamietnutí žiadosti sťažovateľky o zápis do registra poskytovateľov sociálnych služieb) z dôvodu porušenia zákona. Po uplatnení nároku sťažovateľky na predbežné prerokovanie mala lehota spočívať od 11. apríla 2013 do 11. októbra 2013 a ďalej plynula do 22. septembra 2015, keď sťažovateľka podala návrh na pripustenie vstupu (novej) žalovanej do konania, čo najvyšší súd posúdil za deň podania žaloby proti žalovanej. Krajský súd vyslovil názor, že premlčacia lehota nemohla spočívať dvakrát v zmysle § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., čo dal najvyšší súd do kontrastu s názorom sťažovateľky o duplicitnom spočívaní premlčacej lehoty, keď si nárok včas uplatnila žiadosťou o predbežné prerokovanie na nepríslušnom orgáne, ktorý ju napriek zákonnej povinnosti bezodkladne nepostúpil príslušnému orgánu. Najvyšší súd považoval toto zákonné ustanovenie za jasné. Z gramatického a systematického výkladu nemožno dospieť k záveru, že šesťmesačné obmedzenie spočívania sa vzťahuje len na situáciu podania žiadosti na príslušnom orgáne na predbežné prerokovanie nároku, keďže § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zreteľne ustanovuje zachovanie účinkov podania žiadosti, majúc na mysli podanie žiadosti na nepríslušnom orgáne. Ak zákonodarca priznal žiadosti podanej na nepríslušnom orgáne zachované účinky, je nevyhnutné konštatovať, že spočívanie lehoty je možné len raz v rámci uplatneného nároku, inak by prijatím výkladu sťažovateľky došlo k situácii, že by spočívanie mohlo nastať opakovane bez obmedzenia daného znením zákona. Takýto úmysel zákonodarcu by pravdepodobne bol premietnutý do predmetného ustanovenia a nebola by výslovne ustanovená hranica šiestich mesiacov bez opakovania, resp. predĺženia v prípade podania žiadosti na nepríslušnom orgáne.

5. Podľa najvyššieho súdu preto premlčacia lehota práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci spočíva len počas predbežného prerokovania žiadosti v celkovom súhrne maximálne

6 mesiacov len raz, a nie viackrát (a vždy maximálne po dobu 6 mesiacov), a to aj za situácie, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku žalobcu bola podaná poškodeným najskôr na nepríslušnom orgáne, ktorý ju bezodkladne nepostúpil príslušnému orgánu, a následne bola podaná poškodeným nová žiadosť o predbežné prerokovanie toho istého nároku už na príslušnom orgáne. Opačný náhľad by znamenal bezdôvodné predlžovanie zákonnej lehoty. V prípade podania novej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci už na príslušnom orgáne pokračuje spočívanie premlčacej lehoty len do naplnenia obdobia spočívania premlčacej lehoty celkovo v trvaní 6 mesiacov po pripočítaní doby spočívania premlčacej lehoty od podania prvej žiadosti na nepríslušnom orgáne.

6. Najvyšší súd identifikoval druhú otázku, „*či konanie orgánu verejnej moci, ktorý je príslušný na prejednanie nároku na náhradu škody a ktorý uplatnením námietky premlčania chce získať prospech využitím nezákonného postupu iného, nepríslušného orgánu verejnej moci, ktorý mu mal včas podanú žiadosť o predbežné prerokovanie nároku postúpiť, avšak tak neurobil, ale sa ňou dokonca meritorne zaoberal, čím vyvolal situáciu, že poškodený subjekt uplatnil svoj nárok na súde voči príslušnému subjektu po márnom uplynutí premlčacej doby, nie je výkonom práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi*“, a k tomu uviedol všeobecný výklad k dobrým mravom, rozporu s dobrými mravmi a premlčaniu. Vyjadril sa aj osobitne k námietke premlčania uplatnenej štátom ako žalovaným v sporoch o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a nevylúčil pritom možnosť vzniku rozporu s dobrými mravmi. Ilustroval to na príklade štátom vyvolanej krajnej situácie, keď štát zanedbá alebo nenáležite plní svoju povinnosť s dôsledkami, že dochádza k zlyhaniu s negatívnymi dopadmi na základné zásady a princípy právneho štátu. Zvýraznil úlohu konajúceho súdu pri posúdení súladu výkonu práva s dobrými mravmi. Poukázal na skutkový charakter otázky, či konkrétne konanie subjektu je v rozpore s dobrými mravmi, na viazanosť skutkovým stavom zisteným odvolacím súdom i na nemožnosť prieskumu vykonaného dokazovania. Označil aj rozhodnutia, v ktorých sa najvyšší súd a ústavný súd zaoberali otázkou súladu námietky premlčania s dobrými mravmi. Odvolací súd podľa najvyššieho súdu vzal do úvahy konkrétne okolnosti sporu v súlade s právnym názorom ústavného súdu v uznesení z 29. apríla 2001 (najvyšší súd zjavne odkazoval na uznesenie č. k. II. ÚS 176/2011 z 20. apríla 2011, pozn.) a prihliadol na nich (podanie žiadosti o predbežné prerokovanie na nepríslušnom orgáne – pôvodnom žalovanom, ktorý sa dopustil pochybenia nepostúpením podania, účinky však zostali zachované). Podaním opätovnej žiadosti na príslušnom orgáne si [sťažovateľka] spôsobila premlčanie nároku. Najvyšší súd upozornil, že za nesprávny postup pôvodného žalovaného nemôže niesť zodpovednosť žalovaná, ktorá si len uplatnila zo zákona jej prislúchajúce právo, urobila tak hneď pri prvom úkone – vyjadrení k žalobe, nedala príčinu pre zmeškanie lehoty sťažovateľkou (zo spisu nevyplýva, že by umelo naťahovala vybavenie žiadosti sťažovateľky podanej vo februári 2015 odpoveďou z augusta 2015 alebo by chcela vyvolať dojem u sťažovateľky, že nárok mieni uspokojiť, aby sa nemusela obracať na súd a pod.). Žalovaná nezavinila, že proti nej bola žaloba uplatnená na súde až 22. septembra 2015 a že až 9. decembra 2015 bol pripustený jej vstup do konania, a preto podľa najvyššieho súdu neexistovali také špecifické okolnosti, ktoré by opodstatňovali záver, že žalovanou vznesená námietka premlčania sa prieči dobrým mravom. Na strane sťažovateľky nebola zistená žiadna závažná prekážka brániaca jej podať žalobu proti žalovanej včas na súde, pre ktorú by sa javilo nepriznanie premlčaného práva neprimerane tvrdým

postihom a ktorá by odôvodňovala zásah do právnej istoty – odopretím výkonu práva vzniknúť dôvodne námietku premlčania na strane žalovanej. Aj s poukazom na zásadu „*vigilantibus iura scripta sunt*“ podľa najvyššieho súdu nešlo v tomto prípade o spôsob bránenia práva v rozpore s dobrými mravmi. Najvyšší súd považoval právne posúdenie námietky premlčania a výkonu práv v rozpore s dobrými mravmi krajským súdom za správne.

7. Najvyšší súd doplnil, že druhá právna otázka nie je takou, ktorá by vo všeobecnosti nebola riešená v rozhodnutiach dovolacieho súdu i ústavného súdu, preto možno hovoriť skôr o možnom odklone od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, čo však nie je prekážkou preskúmania správnosti právneho posúdenia odvolacieho súdu v dovolacom konaní. Podľa najvyššieho súdu súdy primárne posudzovali, či vznesená námietka premlčania je dôvodná, a v súvislosti s tým posúdili, či premlčacia lehota mohla spočívať dvakrát alebo len raz. Následne sa zaoberali tým, či uplatnenie námietky premlčania zo skutkových okolností možno kvalifikovať ako námietku uplatnenú v rozpore s dobrými mravmi, pričom vychádzali z doterajšej súdnej praxe. Z týchto dôvodov podľa najvyššieho súdu druhá otázka nezakladá prípustnosť ani dôvodnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a nie je dôvodná podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože nebol zistený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe. Rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky najvyšší súd nepovažoval za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka sa nestotožňuje s právnym posúdením prípadu, dovolací súd sa neriadil princípom spravodlivého vyriešenia prípadu, ktorý má prednosť aj pred princípom právnej istoty, ale uprednostnil zamietnutie žaloby z formálnych dôvodov. Dovolací súd svojím rozhodnutím poprel účel, zmysel a princípy výkladu právnych predpisov v súlade s ústavnoprávnymi požiadavkami. Zmyslom a účelom predmetnej právnej úpravy (§ 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z. z.) podľa sťažovateľky nie je to, aby mali súkromnoprávne subjekty sťažovaný prístup pri uplatňovaní svojich nárokov na náhradu škody proti štátu a aby orgány verejnej moci mohli vyťažiť výhodu z toho, že si poškodený uplatní nárok na nepríslušnom správnom orgáne.

9. Žalovaná úmyselne naťahovala čas pri vybavovaní žiadosti sťažovateľky, sledujúc tým dosiahnutie premlčania nároku a znemožnenie, aby sa nárokom mohol vecne zaoberať súd. Sťažovateľke nemožno vytknúť, že by bola pri uplatňovaní svojho nároku bezdôvodne pasívna, a tým by si spôsobila jeho premlčanie. Naopak, konala v záujme mimosúdneho vyriešenia veci, v súlade so zmyslom a účelom inštitútu predbežného prerokovania nároku. Nemala navyše možnosť oprieť sa pri svojom postupe o ustálenú rozhodovaciu prax súdov, išlo o dovtedy neriešenú otázku, konala s primeranou obozretnosťou.

10. Podľa sťažovateľky bolo potrebné v prípade uplatnenia námietky premlčania zo strany štátu tento výkon práva posudzovať prísnejšie ako v prípadoch iných súkromnoprávných subjektov, a to vzhľadom na zmysel a účel inštitútu predbežného prerokovania nároku, ktorým nie je subjektom

klásť ďalšie administratívne prekážky pri uplatňovaní ich nárokov proti štátu, ale, naopak, uprednostnenie mimosúdneho uspokojenia týchto nárokov.

11. Pokiaľ sťažovateľka požiadala príslušný orgán o predbežné prerokovanie nároku, čím sama napravila nezákonný postup pôvodného žalovaného, bolo by krajne nespravodlivé, aby mala znášať právne následky vznesenej námietky premlčania zo strany štátu, ktorý uvedenú situáciu zneužil vo svoj prospech. Žalovanej nič nebránilo o podanej žiadosti rozhodnúť skôr ako v posledný deň 6-mesačnej lehoty, preto podľa sťažovateľky konala v rozpore so zmyslom a s účelom inštitútu predbežného prerokovania nároku a pri vznesení námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi.

12. Najvyšší súd nespozorovaním rozporu takéhoto výkonu práva s dobrými mravmi zasiahol do označených práv sťažovateľky, napadnutý rozsudok je založený na takom výklade dotknutých právnych noriem, ktorý nezodpovedá ich účelu a zmyslu a je ústavne nekonformný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu o zamietnutí dovolania sťažovateľky, ktorý je ústavne nekonformný v dôsledku výkladu právnych noriem.

14. Úlohou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstránenie najzávažnejších chýb v rozhodnutiach súdov [vady zmätočnosti podľa § 420 CSP], prípadne ak dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, zjednocovanie judikatúry [§ 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP], prípadne riešenie zásadných právnych otázok, ktoré neboli vyriešené odvolacím súdom v jeho rozhodovacej praxi [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP]. Aj z týchto dôvodov preto prípadné rozhodnutie najvyššieho súdu v dovolacom konaní presahuje hranice rozhodnutia *inter partes*, keďže má oveľa širší a všeobecnejší dosah na aplikačnú prax všeobecných súdov.

15. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa. K takému záveru môže viesť len ústavne neudržateľný výklad zákona najvyšším súdom v otázke posúdenia prípustnosti dovolania. Stanovenie podmienok obmedzujúcich prípustnosť dovolania je pritom v komplexnom ponímaní legitímne a korešponduje s postavením a úlohami, ktoré najvyšší súd ako dovolací súd plní. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím.

16. Vzhľadom na formuláciu ústavnej sťažnosti sa ústavný súd oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku dovolacieho súdu (ktorého podstatný obsah je zhrnutý v bodoch 3 až 7 tohto rozhodnutia, pozn.), obsahom dovolania, ako aj ostatnými vydanými rozhodnutiami a prílohami. Sťažovateľka dovolanie založila na tvrdení o nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom. Ústavný súd sa osobitne zamerl na tú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej sa najvyšší súd zaoberal uplatnenými dovolacími dôvodmi.

17. Pri prvom okruhu námietok týkajúcich sa posudzovania lehoty podľa § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a jej aplikovateľnosti v špecifických okolnostiach prípadu sťažovateľky ústavný súd nepovažuje námietky sťažovateľky za spôsobilé ústavnoprávne spochybníť záver najvyššieho súdu. Závery najvyššieho súdu o maximálnej dĺžke spočívania premlčacej lehoty 6 mesiacov v plnom rozsahu korešpondujú s textom zákona, a preto dovolávanie sa sťažovateľky na uplatnenie princípu spravodlivého vyriešenia sporu je iba vedením polemiky s jednoznačným znením zákona. Fakticky sa sťažovateľka domáha takého výkladu a aplikovania zákonného ustanovenia, aby sa v jej prípade vzhľadom na vzniknuté okolnosti (podanie žiadosti na nepríslušnom orgáne, ktorý žiadosť nepostúpil) použilo pre ňu výhodné pravidlo (o neplynutí premlčacej lehoty) dvojnásobne. Všeobecné sudy nevideli v okolnostiach prípadu dôvod na aplikovanie takéhoto postupu a v podstate na odklon od jasného znenia zákona. Ústavný súd nevníma právny názor najvyššieho súdu, ktorý nevidel priestor na rozšírenie významu aplikovaného § 19 zákona č. 514/2003 Z. z., ako popretie účelu a zmyslu tohto ustanovenia zákona.

18. Text zákonného ustanovenia nepripúšťa variantnú interpretáciu, preto bolo opretie najvyššieho súdu o jazykové znenie v zásade postačujúce. Najvyšší súd zohľadnil popri § 19 ods. 3 aj súvisiaci § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., zistil pokrytie špecifických skutkových okolností prípadu rozsahom týchto noriem a zaoberal sa v takomto rámci aj následkami prijatia právneho názoru sťažovateľky. Vnímal súčasne úmysel zákonodarcu, ktorý však v prejednávacom prípade nedával pri platnom znení zákona možnosť na využitie sťažovateľkou predkladaného rozšírenia dosahu aplikovanej právnej normy. Najvyšší súd tým poskytol odpovede aj na argumentáciu sťažovateľky k účelu a zmyslu zákonného ustanovenia. Najvyšší súd sa zrozumiteľne vyjadril aj k relevancii (ne)postúpenia jej žiadosti pôvodným žalovaným žalovanej ako príslušnému orgánu na predbežné prerokovanie nároku.

19. Nazeranie najvyššieho súdu sa nevymyká účelu zákona, ako ho vníma ústavný súd. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. je v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy ustanoviť podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné (I. ÚS 330/2022). Zmysel predbežného prerokovania nároku spočíva v poskytnutí prednostnej možnosti reparácie škody, čím by sa predišlo súdnemu sporu. Príslušný orgán posudzujúci uplatnený nárok má tak možnosť po objasnení veci si sformovať názor na dôvodnosť požiadavky a prejavíť ho v neformalizovanej podobe uspokojením nároku alebo jeho neuspokojením.

20. Ústavný súd považuje za ústavne súladnú úvahu najvyššieho súdu vo vzťahu k obmedzeniu spočívania lehoty počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. najviac na 6 mesiacov bez ohľadu na to, či žiadosť bola podaná na príslušnom orgáne. Takýto výklad je v súlade s požiadavkou na povinné využitie predbežného prerokovania nároku slúžiaceho ako prvotný „filter“ uplatnených nárokov, ako aj s požiadavkou na včasné rozhodnutie o uplatnenom nároku na náhradu škody pri predídení nadmernému „byrokratizovaniu“ postupu. Aj z teórie vyplýva, že riziko kompetenčného konfliktu je presunuté na štát, takže keby sa otázka príslušnosti do 6 mesiacov nevybavila, môže sa poškodený obrátiť na súd, i keď s ním vec žiaden

orgán neprerokoval (LUBY, Š. *Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím alebo úradným postupom*. Bratislava : OBZOR, 1971, s. 112.).

21. Najvyšší súd ani súde nižšej inštancie nevychádzali z premisy podsúvanej sťažovateľkou, že zmyslom a účelom predmetnej právnej úpravy (§ 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z. z.) je to, aby mali súkromnoprávne subjekty sťažený prístup pri uplatňovaní svojich nárokov na náhradu škody proti štátu a aby orgány verejnej moci mohli vyťažiť výhodu z toho, že si poškodený uplatní nárok na nepríslušnom správnom orgáne. Súde zistili nesprávny postup pôvodného žalovaného v nadväznosti na doručenie žiadosti sťažovateľky, avšak nezistili v okolnostiach prípadu dôvod pre vyvodenie dôsledkov žiadaných sťažovateľkou.

22. Vo vzťahu k druhej dovolacej otázke ústavný súd z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyvodil, že najvyšší súd sa vecne zaoberal argumentmi sťažovateľky v celom ich rozsahu z dostupných a relevantných zákonných hľadísk prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Najvyšší súd v časti odkazoval aj na rozsudok krajského súdu, čo v okolnostiach veci ústavný súd považuje za dostačujúce, pretože krajský súd jasne uviedol, že sťažovateľka mohla po vznesení námietky pasívnej legitímácie pôvodným žalovaným v novembri 2014 žiadať o vstup žalovanej do konania. Najvyšší súd sa vyjadril k pripočítateľnosti nesprávneho postupu pôvodného žalovaného žalovanej a spôsobu jej obrany v súdnom spore. Nezistil v správaní žalovanej rozpor s dobrými mravmi. Na strane sťažovateľky nezistil žiadnu okolnosť brániacu jej podať žalobu proti žalovanej včas na súde. Tým najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu zohľadnil podstatné kritériá vstupujúce do (výnimočného) rozhodnutia o neprihliadnutí na vznesenú námietku premlčania pre rozpor s dobrými mravmi jednak podľa sťažovateľkou odkazovanej judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 176/2011, IV. ÚS 542/2013, III. ÚS 44/2017), ale aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok *Stagno v. Belgicko* zo 7. 7. 2009, sťažnosť č. 1062/07, bod 33, rozsudok *Zehenter v. Rakúsko* zo 16. 7. 2009, sťažnosť č. 20082/02, bod 65).

23. V rovine jednoduchého práva bolo v tomto prípade nutné starostlivo posudzovať individuálne okolnosti daného prípadu aj cez prizmu kogentného ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakotvujúceho zásadu súladného výkonu práv s dobrými mravmi, ktoré je v rovine jednoduchého podústavného práva odrazom ústavnej požiadavky najst' spravodlivé riešenie (III. ÚS 44/2017). Ústavnoprávne je toto ustanovenie Občianskeho zákonníka tým miestom, skrz ktoré sú všeobecné súde povinné nechať preniknúť ideu materiálneho právneho štátu do interpretácie a aplikácie podústavného práva. Len napĺňaním idey spravodlivosti právo a prípadne súde plnia svoju funkciu, pretože ich rozhodnutia sú akceptovateľné väčšinou mienkou. Spravodlivosť totiž sprostredkováva aplikovateľnosť rozhodnutia preto, lebo je univerzálnou hodnotou, lebo každý, aj ten najobyčajnejší človek má schopnosť rozpoznať, čo je a čo nie je spravodlivé. Hlavne v tomto zmysle je spravodlivosť imanentnou kategóriou práva (I. ÚS 33/2012).

24. Okrem už uvedeného cez optiku základného práva na súdnu ochranu ústavný súd nemá v zásade možnosť priamo vstupovať do rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v sporoch o dôvodnosti uplatnených nárokov v zmysle konkrétneho posudzovania spravodlivosti, vhodnosti alebo správnosti rozhodnutí. Ústavný súd totiž nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05), ktorým prislúcha interpretovať a aplikovať zákony. Všeobecné súde sú ústavou

povolané popri dodržiavaní zákonnosti chrániť aj ústavnosť (IV. ÚS 47/2013) a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. ÚS 43/04).

25. Hľadisko spravodlivosti ústavný súd vo svojom prieskume z hľadiska práva na spravodlivý proces uplatňuje skôr na celé konanie, pričom podstatné je dodržanie garancií procesu (cesty), nie garancie spravodlivosti a vhodnosti samotného výsledku tohto procesu, ako ho v konkrétnom prípade vníma tá-ktorá strana konania. Ústavný súd má v zásade priestor na už naznačený zásah do meritórnych rozhodnutí súdov, ak by v dôsledku prijatého výkladu podústavného hmotného práva boli porušené hmotnoprávne garancie podľa čl. 20 ústavy (ochrana vlastníctva), čl. 46 ods. 3 ústavy (právo na náhradu škody spôsobenej štátom), prípadne čl. 19 ods. 2 ústavy (právo na ochranu súkromného a rodinného života) a pod. Sťažovateľka však namieta výlučne porušenie jej ústavnoprocených záruk vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Namietanie týchto procesných garancií (garancií cesty k ochrane hmotných práv) by v princípe nemalo byť používané na presadzovanie svojho právneho názoru na hmotnoprávne posúdenie veci. Ústavný súd aj vzhľadom na námietky sťažovateľky nie je presvedčený, že najvyšší súd hľadisko spravodlivosti zanedbal a umožnil presadenie zjavnej nespravodlivosti.

26. Značná časť argumentácie sťažovateľky je len opakovaním argumentácie uvedenej v dovolaní a predtým v odvolaní, čím stavia ústavný súd do pozície ďalšej inštancie, ktorá by mala opätovne posudzovať rovnaké námietky. Takéto postavenie ústavnému súdu neprináleží. Ústavný súd podotýka, že obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je garancia, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

27. Na podstatné dovolacie námietky podriadené pod dovolací dôvod podľa § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP dal najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu v napadnutom rozsudku odpoveď. Ústavný súd nenašiel v odôvodnení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu také nedostatky, pre ktoré by ho bolo možné označiť za svojvoľné, nevyplýva z neho taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. V okolnostiach veci ústavný súd preto nevidí žiadny priestor na vstupovanie do rozhodnutia všeobecného súdu a bližšie posudzovanie hmotnoprávnych či procesných otázok, ktorých posúdenie všeobecné súdy viedlo k vydaniu ich rozhodnutí.

28. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nepredložila vo všetkých ohľadoch argumentáciu presvedčivo spochybňujúcu udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd považuje odôvodnenie jeho rozhodnutia za dostatočné a nevybočujúce z limitov spravodlivého procesu. Najvyšší súd svoje právne názory ústavne akceptovateľne odôvodnil, jeho úvahy sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné. Konanie ako celok považuje ústavný súd v konečnom výsledku za spravodlivé.

29. Nezistiac medzi namietaným porušením práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a účinkami výkonu dovolacích právomocí prejavovaných v napadnutom uznesení žiadnu príčinnú súvislosť, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto

časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

30. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu